

KARKKILAN KAUPUNGIN TOIMIELINKOHTAISET
VASTAUKSET TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUKSEEN VUODELTA 2020

Kaupunginhallitus 8.11.2021

Kaupunginvaltuusto 22.11.2021

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	3
2	KAUPUNGINHALLITUS	4
2.1	 VUODEN 2020 ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY	4
2.2	 TOIMINTA JA TALOUS	5
2.2.1	Taloudellisen tuloksen muodostuminen	5
2.2.2	Rahoituksen toteutuminen.....	6
2.2.3	Investoinnit.....	7
2.3	 KAUPUNGIN TALOUDEN TASAPAINOTUKSEEN LIITTYVÄT HAVAINNOT	8
3	TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	10
3.1	 HALLINNON TOIMIALA	10
3.2	 SIVISTYKSEN TOIMIALA	14
3.2.1	Kasvatus- ja opetuslautakunta	14
3.2.2	Vapaa-aikalautakunta	16
3.3	 TEKNINEN TOIMIALA	17
3.3.1	Tekninen lautakunta	17
3.3.2	Ympäristölautakunta	18
4	SISÄINEN VALVONTA	20
5	HENKILÖSTÖ, TYÖHYVINVOINTI JA HENKILÖSTÖJOHTAMINEN	21
6	TAVOITTEET JA MITTARIT	22

1 JOHDANTO

Karkkilan kaupungin tarkastuslautakunta antoi arviointikertomuksensa vuodelta 2020 valtuustolle 21.6.2021.

Tarkastuslautakunnan ehdotus:

- 1) Kaupunginvaltuusto merkitsee vuoden 2020 arviointikertomuksen tiedoksi ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten,
- 2) Kaupunginhallituksen tulee esittää kaupunginvaltuustolle viimeistään marraskuun kokouksessa lausunto (KuntaL 121.5 §) siitä, mihin toimiin arviointikertomuksen johdosta on toimialoilla ryhdytty.

Kaupunginvaltuuston päätös: Kaupunginvaltuusto päätti esityksen mukaan yksimielisesti.

Karkkilan kaupungin lautakunnat ovat antaneet vastauksensa arviointikertomuksessa esitettyihin huomioihin, ja niistä on laadittu tämä kooste. Tässä koosteessa on lisäksi kaupunginhallituksen lausunto arviointikertomukseen. Vastauksista käy ilmi, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty arviointikertomuksessa esitettyjen huomioiden osalta.

Vastaukset on esitetty seuraavassa tekstissä toimielimittäin.

2 KAUPUNGINHALLITUS

2.1 VUODEN 2020 ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY

Tarkastuslautakunnan kannanotto:

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen arviointikertomuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn ja lautakuntien sekä kaupunginhallituksen vastineisiin. Lautakunta toteaa, että talouden tasapainoon saaminen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen vaativat konsernijohdon suurimman huomion,

Lausunnon antaja: Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan kannanottoon

Kaupunginhallitus toteaa vastauksena tarkastuslautakunnan kannanottoon, että asia on huomioitu vuoden 2020 arviointikertomuksen pohjalta, ja tässä vastauksessa kaupunginhallitus antaa oman lausuntonsa arviointikertomukseen kuntalain mukaisesti.

1. Yleisenä huomiona huoli taloudesta ja talouden tasapainoon saamisesta on erittäin aiheellinen. Karkkilan kaupungin lainakanta on erittäin korkealla tasolla ja samaan aikaan kaupungin maksuvalmius on hyvin heikko. Lainakantaa kyettiin kuitenkin vuoden 2020 aikana pienentämään. Vuoden 2020 lopussa kaupungin lainamäärä oli 58,0 miljoonaa euroa ja se pienentyi vuoden 2020 aikana lähes 1,94 miljoonalla eurolla, vuoden 2019 lopussa lainakannan ollessa 59,94 miljoonaa euroa. Asukaskohtainen lainamäärä vuoden 2020 lopussa oli 6 670 €/asukas (asukasluku 8 696), kun vuoden 2019 lopussa se oli 6 878 €/asukas (asukasluku 8 714).
2. Vuonna 2018 kaupungin tilikauden tulos kääntyi negatiiviseksi. Alijäämää kertyi vuoden 2019 loppuun mennessä -2 742 euroa. Karkkilan kaupungin vuoden 2020 tilikauden tulos oli 1 643 798,56 euroa ylijäämäinen, mikä antaa hyvän alun kaupungin talouden tasapainottamiselle. Valtionosuuksia saatiin yhteensä noin 23,1 miljoonaa euroa kun vuonna 2019 valtionosuuksia saatiin noin 18,1 miljoonaa euroa. Merkittävä tekijä kaupungin tilikauden tulokseen oli valtionosuuden kautta myönnetty koronatuki, jota Karkkilan kaupunki sai noin 2,4 milj. euroa. Lisäksi Karkkilan kaupunki sai harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta miljoona euroa. Tulevien vuosien aikana mittaluokaltaan näin merkittäviä koronatukipaketteja valtionhallinnon puolelta tuskin tullaan näkemään. Karkkilan taloustilanteen korjaaminen vaatii nyt pitkäjänteisiä ja suunnitelmallisia toimenpiteitä. Karkkilan kaupunginvaltuusto käsitteli 21.6.2021 § 60 FCG:n valmisteleman taustanalyysin ja keinovalikoiman pohjaksi talouden tasapainotustoimenpiteille vuosien 2021-2024 aikana sekä päätti tasapainottamistoimenpiteiden toteuttamisesta vuosien 2021-2022 aikana.
3. Kaupungin viranhaltijajohto seuraa erittäin tiiviisti talouden tilannetta ja puuttuu viipymättä poikkeamiin. Kaupungin talouden ja toiminnan tavoitteiden toteutumista seurataan neljä kertaa vuodessa osavuosisiraportoinnilla, joka toteutetaan kaupunginhallitus- ja lautakuntatasolla. Toimielimet valvovat alaistaan toimintaa käyttösuunnitelmatason raportoinnilla ja lisäksi esittävät sanallisen selvityksen poikkeamien syistä sekä toimenpiteistä, joita poikkeamien hallitsemiseksi tarvitaan. Osavuosisikatsaukset laaditaan seuraavina kuukausina: maaliskuu, kesäkuu, syyskuu ja koko

vuoden tilanne kootaan joulukuun tilinpäätökseen. Osavuosikatsaukset koostuvat kahdesta osasta: talouden raportoinnista sekä toiminnallisten tavoitteiden raportoinnista.

4. Ulkopuolisen rahoituksen aiempaa aktiivisempi hakeminen (vuoden 2020 alusta vastuutettuna ja seurattavana tavoitteena osana kaupungin uutta ohjelmajohtamisen mallia, KH 6.5.2019). Hankerahoituksen tarjonnan seuranta on tehostettu kaupungin johtoryhmässä vuonna 2020. Asia vaatii edelleen huomattavaa kehittämistä sekä resurssointia, jotta tavoitteena oleva suurempi hyöty ja järjestelmällinen toiminta hankkeiden arvioinnin, rahoituksen hakemisen, seurannan ja kokonaiskoordinoinnin suhteen saavutettaisiin. Oikeaan suuntaan ollaan kuitenkin edetty.
5. Lainasalkun tilannetta seurataan kuukausittain ja siitä raportoidaan luottamushenkilöille kuukausittain. Lainojen suojaustoimenpiteet on aloitettu syksyn 2021 aikana.

2.2 TOIMINTA JA TALOUS

Karkkilan kaupungin vuoden 2020 tilikauden tulos oli 1 643 798,56 euroa ylijäämäinen, kun vuonna 2019 tilikauden tulos oli 3 500 675,84 euroa alijäämäinen. Muutettuun vuoden 2020 talousarvioon nähden tulos on 3 942 193 euroa parempi.

2.2.1 Taloudellisen tuloksen muodostuminen

Tarkastuslautakunnan kannanotto:

Hyvä talouden tulos oli paljolti seurausta saaduista koronatuista ja vuodelle 2019 kuuluneiden verotulojen maksamisesta vuonna 2020. Karkkilan talous on silti normaalitilanteessa alijäämäinen mikä aiheuttaa haasteita tuleville vuosille.

Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan kannanottoon, tehdyt ja suunnitellut toimenpiteet

Vuonna 2018 kaupungin tilikauden tulos kääntyi negatiiviseksi. Alijäämää kertyi vuoden 2019 loppuun mennessä -2 742 euroa. Vuoden 2020 aikana kaupungin taloustilanne saatiin kohennettua, kaupungin vuoden 2020 tilikauden tulos oli 1 643 798,56 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2020 ylijäämäinen tulos vähentää huomattavasti kertynyttä alijäämää, alijäämäkertymä vuoden 2020 lopussa oli -1 098 278 €.

Valtionosuuksia saatiin yhteensä noin 23,1 miljoonaa euroa kun vuonna 2019 valtionosuuksia saatiin noin 18,1 miljoonaa euroa. Merkittävä tekijä kaupungin tilikauden tulokseen oli valtionosuuden kautta myönnetty koronatuki, jota Karkkilan kaupunki sai 2,4 milj. euroa. Lisäksi Karkkilan kaupunki sai hakemaansa harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta miljoona euroa. Tulevien vuosien aikana mittaluokaltaan näin merkittäviä koronatuipaketteja valtionhallinnon puolelta tuskin tullaan näkemään.

Karkkilan kaupunki on tehnyt vuonna 2020 toimenpiteitä, joiden tavoitteena on edistää talouden positiivista kehitystä tulevaisuudessa. Karkkilan kaupungin tavoitteet on asetettu vuonna 2017 hyväksytyssä kaupunkistrategiassa. Tulevaisuuden vision kirkastamiseksi Karkkilan valtuusto linjasi keväällä 2019, että

Karkkila on tulevaisuudessa innostava elinvoimakunta - monimuotoinen yhteisö, jossa kunnan elinvoima synnyttää menestystä ja ylläpitää kasvua. Keskeiset elementit ovat talouden tasapainottaminen, kasvuohjelman ja Kestävä Karkkila-ohjelman toimenpiteet sekä yhteistyössä kaupunkilaisten ja yhdistysten kanssa matkailu- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen. Palveluja digitalisoidaan, kaupunkiympäristöä kehitetään sekä lasten ja nuorten hyvinvointiin kiinnitetään painokkaasti huomiota.

Kuntalain mukaan kuntien ja kuntayhtymien tulevien vuosien taloussuunnitelmien tuloksen tulee olla ylijäämäinen. Arvioitaessa kuntien kykyä suoriutua velvoitteistaan ja palvelutuotannostaan otetaan jatkossa huomioon koko kuntakonsernin taloudellinen tila. Myös nämä seikat tulee huomioida tulevia vuosia suunnitellessa. Karkkilan kaupungilta edellytetään talouden tasapainottamistoimenpiteiden onnistumista tulevien vuosien aikana. Kaupungin taloustilanteen korjaaminen vaatii nyt pitkäjänteisiä ja suunnitelmallisia toimenpiteitä. Karkkilan kaupunginvaltuusto käsitteli 21.6.2021 § 60 FCG:n valmisteleman tausta-analyysin ja keinovalikoiman pohjaksi talouden tasapainotustoimenpiteille vuosien 2021-2024 aikana sekä päätti tasapainottamistoimenpiteiden toteuttamisesta vuosien 2021-2022 aikana. Tasapainottamistoimenpiteet sisältävät myös palveluverkkotarkastelun. Tulevien vuosien keskeinen haaste on talouden tasapainotuksen onnistuminen, mikä edellyttää vahvaa sitoutumista niin poliittiselta päätöksenteolta kuin kaupunkiorganisaatioltakin. Keskeistä on saada kaupungin tulopohjaa vahvistettua ja menojen osalta hakea uusia ratkaisuja toiminnan ja rakenteiden kehittämiseksi. Lähivuosien aikana joudutaan tekemään myös vaikeita ratkaisuja.

2.2.2 Rahoituksen toteutuminen

Tarkastuslautakunnan kannanotto:

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että lainan määrän kasvua on onnistuttu alentamaan vuonna 2020. Karkkilan lainan määrä on tasolla, joka ei mahdollista suuria investointeja ja lainan hoitoon tulee kiinnittää huomiota.

Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan kannanottoon, tehdyt ja suunnitellut toimenpiteet

1. Vuoden 2020 lopussa kaupungin lainamäärä oli 58,0 miljoonaa euroa ja lainamäärää saatiin pienennettyä vuoden 2020 aikana lähes 1,94 miljoonalla eurolla, vuoden 2019 lopussa lainakannan ollessa 59,94 miljoonaa euroa. Asukaskohtainen lainamäärä vuoden 2020 lopussa oli 6 670 €/asukas (asukasluku 8 696), kun vuoden 2019 lopussa se oli 6 878 €/asukas (asukasluku 8 714).
2. Lainamäärään kiinnitetään erityistä huomiota. Kaupunkiorganisaatiolle tullaan laatimaan rahoitusriskipolitiikka ja korkoriskien hallintaperiaatteet. Rahoitusriskipolitiikka sisältää tärkeimmät periaatteet, joiden mukaan kaupungin rahoitusriskejä valvotaan ja hallitaan.
3. Korkoriskienhallinnan tavoitteena on minimoida lainasalkun korkokustannukset valitulla riskitasolla. Suojaustoimilla pyritään pienentämään korkojen noususta aiheutuvaa rahoituskustannusten nousua. Riskienhallinta perustuu kaupungin ulkoiseen velkaan ja korkopositio pitää sisällään kaikki ulkoiset korolliset velat sekä korkojohdannaiset. Korkopositioon voidaan lisäksi sisällyttää tulevaisuudessa tarvittavaa rahoitusta. Korkopositioon otetaan mukaan aina investointien vaatimat taloussuunnitelman mukaiset lainanostot.

4. Karkkilan kaupungin investointimenot olivat vuonna 2020 yhteensä -1 400 524 euroa. Investointituloja saatiin 306 604 euroa. Nettomääräinen investointimeno oli -1 093 919 euroa. Investointimenot (brutto) pienentyivät 1 328 913 euroa vuodesta 2019. Kaupunginvaltuusto velvoitti talousarvion 2021 hyväksymisen yhteydessä kaupunginjohtoa ja toimialoja arvioimaan vuoden 2021 investointeja taloustilanteen mahdollistamalle tasolle painottaen välttämättömiä korvausinvestointeja sekä vaikuttavuusinvestointeja niin, että vuoden 2021 investointien määrärahataso on korkeintaan 2,4 milj. euroa. Investointimäärärahojen muutoksien kokonaisvaikutus olisi -650 000 euroa vuoden 2021 talousarvioon ja vuoden 2022 - 2023 taloussuunnitelmaan. Uudella valtuustokaudelle 2021-2025 laaditaan kaupungin investoinneista pitkän tähtäimen suunnitelma.
5. Lainamäärän kasvua on pyritty hillitsemään talousarviovuoden 2020 ja suunnitteluvuosien aikana laskemalla investointitasoa. Rahoitus- ja takaustoiminnan periaatteet on hyväksytty valtuustossa 27.2.2017 § 4. Lainanhoitosuunnitelma hyväksytään erikseen vuosittain.

2.2.3 Investoinnit

Tarkastuslautakunnan kannanotto:

Investointien määrää on jouduttu karsimaan kaupungin taloustilanteen ja suuren velkaisuuden johdosta. Vuonna 2020 investoinnit painottuivat rakenteita ylläpitävään uudistamiseen. Suuria uudishakkeita ei ollut. Vaarana on, että korjausvelka kasvaa ja rakenteiden käytettävyys heikkenee.

Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan kannanottoon, tehdyt ja suunnitellut toimenpiteet

Kuntalain 110 §:n mukaan, jos kunnan taseeseen on kertynyt alijäämiä, ne tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidysti toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman tulee olla tasapainossa tai ylijäämäinen. Merkittävimpanä haasteena vuosille 2021 - 2023 on menojen sopeuttaminen vastaavalle tulotasolle ja talouden tasapainottaminen. Talouden tasapainottaminen ei onnistu ilman toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia. Tämä tulee vaatimaan kaikilta toimialoilta konkreettisia toimenpiteitä menokehityksen pienentämiseksi.

Karkkilan kaupungin investointimenot olivat vuonna 2020 yhteensä -1 400 524 euroa. Investointituloja saatiin 306 604 euroa. Nettomääräinen investointimeno oli -1 093 919 euroa. Investointimenot (brutto) pienentyivät 1 328 913 euroa vuodesta 2019. Kaupunginvaltuusto velvoitti talousarvion 2021 hyväksymisen yhteydessä kaupunginjohtoa ja toimialoja arvioimaan vuoden 2021 investointeja taloustilanteen mahdollistamalle tasolle painottaen välttämättömiä korvausinvestointeja sekä vaikuttavuusinvestointeja niin, että vuoden 2021 investointien määrärahataso on korkeintaan 2,4 milj. euroa. Investointimäärärahojen muutoksien kokonaisvaikutus olisi -650 000 euroa vuoden 2021 talousarvioon ja vuoden 2022 - 2023 taloussuunnitelmaan.

Kaupunginvaltuusto velvoitti 7.12.2020 kaupungin johtoa ja toimialoja esittämään erillisen talouden tasapainotusohjelman vuosille 2021-2024 kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle viimeistään toukokuussa 2021. Karkkilan kaupunginvaltuusto käsitteli 21.6.2021 FCG:n valmisteleman tausta-analyysin ja keinovalikoiman pohjaksi talouden tasapainotustoimenpiteille vuosien 2021-2024 aikana sekä päätti tasapainottamistoimenpiteiden toteuttamisesta vuosien 2021-2022 aikana. Tasapainottamistoimenpiteet sisältävät myös palveluverkkotarkastelun. Tulevien vuosien keskeinen haaste on talouden tasapainotuksen onnistuminen, mikä edellyttää vahvaa sitoutumista niin poliittiselta päätöksenteolta kuin kaupunkiorganisaatioltakin. Keskeistä on saada kaupungin tulopohjaa vahvistettua ja menojen osalta hakea uusia ratkaisuja toiminnan ja rakenteiden kehittämiseksi. Lähivuosien aikana joudutaan tekemään myös vaikeita ratkaisuja.

2.3 KAUPUNGIN TALOUDEN TASAPAINOTUKSEEN LIITTYVÄT HAVAINNOT

Tarkastuslautakunnan kannanotto:

Karkkilan kaupungin haasteet taloudessa ovat olleet jo pitkään tiedossa ja toimintaa on koetettu tasapainottaa. Talouden seuranta ja raportointia pitää lisätä ja kriisikuntamittariston tunnuslukuja on hyvä seurata monta kertaa vuodessa ja raportoida valtuustolle tilanne. Tarkastuslautakunta esittää toiveensa, että uuteen talouden tasapainotuksen ohjelmaan panostettaisiin ja ohjelman etenemisestä raportoitaisiin useamman kerran vuodessa.

Karkkilassa taloussuunnitelma ei ole ollut vuosille 2021-2023 kuntalain mukaisesti tasapainossa tai ylijäämäinen, vaan noin 10 milj. euroa alijäämäinen.

Kuntalain § 110 mukaan; ”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.”

Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan kannanottoon, tehdyt ja suunnitellut toimenpiteet

Kaupunginhallitus toteaa, että tarkastuslautakunta on aivan oikeassa siinä, että Karkkilan kaupungin haasteet taloudessa ovat olleet jo pitkään tiedossa ja toimintaa on koetettu tasapainottaa.

1. Kaupungin viranhaltijajohto seuraa erittäin tiiviisti talouden tilannetta ja puuttuu viipymättä talouden poikkeamiin. Kaupungin talouden ja toiminnan tavoitteiden toteutumista seurataan neljä kertaa vuodessa osavuosi- ja vuosiraportoinnilla, joka toteutetaan kaupunginhallitus- ja lautakuntatasolla. Lisäksi käytössä on kuukausittain tapahtuvana talouden toteuman raportointi kaupunginhallitukselle. Toimielimet valvovat alaistaan toimintaa käyttösuunnitelmatason raportoinnilla ja lisäksi esittävät sanallisen selvityksen poikkeamien syistä sekä toimenpiteistä, joita poikkeamien hallitsemiseksi tarvitaan. Osavuosi- ja vuosiraportit laaditaan seuraavina kuukausina: huhtikuu ja elokuu, koko vuoden tilanne kootaan joulukuun tilinpäätökseen. Kriisikuntamittariston tunnuslukuja seurataan ja tuotu tiedoksi mm. valtuustoseminaareissa.

2. Kuntalain 110 §:n mukaiset velvoitteet on hyvin tiedostettu. Vuoden 2020 aikana on tehty toimenpiteitä, jotta kaupungin talous saadaan kuntoon ja taloussuunnitelmavuodet olisivat tasapainossa/ylijäämäisiä. Karkkilan kaupungilta edellytetään talouden tasapainottamistoimenpiteiden onnistumista tulevien vuosien aikana. Kaupungin taloustilanteen korjaaminen vaatii nyt pitkäjänteisiä ja suunnitelmallisia toimenpiteitä. Karkkilan kaupunginvaltuusto käsitteli 21.6.2021 § 60 FCG:n valmisteleman tausta-analyysin ja keinovalikoiman pohjaksi talouden tasapainotustoimenpiteille vuosien 2021-2024 aikana sekä päätti tasapainottamistoimenpiteiden toteuttamisesta vuosien 2021-2022 aikana. Tasapainottamistoimenpiteet sisältävät myös palveluverkkotarkastelun. Tulevien vuosien keskeinen haaste on talouden tasapainotuksen onnistuminen, mikä edellyttää vahvaa sitoutumista niin poliittiselta päätöksenteolta kuin kaupunkiorganisaatioltakin. Keskeistä on saada kaupungin tulopohjaa vahvistettua ja menojen osalta hakea uusia ratkaisuja toiminnan ja rakenteiden kehittämiseksi. Lähivuosien aikana joudutaan tekemään myös vaikeita ratkaisuja. Investointien osalta joudutaan tekemään selkeitä priorisointeja. Näiden tueksi uudella valtuustokaudella 2021-2025 laaditaan kaupungin investoinneista pitkän tähtäimen suunnitelma.
3. Kaupunki tulee hakemaan vuonna 2021 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta, jota voidaan lain mukaan myöntää kunnalle, joka tarvitsee lisätukea ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi. Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä.
4. Perusturvakuntayhtymä Karviaisen kanssa käydään säännöllisesti neuvotteluja ja etsitään toimenpiteitä, joilla rahoitustarve saadaan tasapainoon. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

3 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

3.1 HALLINNON TOIMIALA

Vuoden 2020 tavoitteet/ toimenpiteet

Arvio

Elinvoima

Kestävä kasvu, työpaikat, tilat

Kasvuohjelma 2019-2021 ja palveluverkkosuunnitelma viipyvät. Toimenpiteet toteutuivat vain osittain (suunnittelua). Väestö- ja työpaikkakehityksen suunta parani hieman, mutta työllisyys heikkeni.

Hyvinvointi

Palvelut, organisaatio, työhyvinvointi, työllisyys

Tavoitetta ei lähestytty, mittaaminen on vaikeaa. Kuntaosuus kasvoi. Ohjeiden ja ohjelmien päivittäminen ja työhyvinvoinnin toimintamalli viivästyivät. Työhyvinvoinnin parantamiseksi tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä.

Asuminen

VT 2, joukkoliikenne, etätö

Tavoitetta ei lähestytty. Toimenpiteet pääosin "suunnittelua ja kehittämistä", siirtyvät vuodelle 2021.

Osallisuus

Toimialueet aktiivisia verkostotyössä/ yhteistyössä, kokeilukulttuuri

Valtuustokauden tavoite yleisluonteinen. Toimintaa on kuvattu, ei mitattavaa tietoa. Kaupunki päässyt mukaan kehityshankkeisiin.

Organisaation toimintakykyä vahvistavat tavoitteet

Talouden tasapaino, organisaation kehittäminen, sisäiset ohjeet, tiedolla johtaminen, digitalisaatio, työhyvinvointi

Tavoitteet eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Kyse on konsernijohton vastuulla olevasta hallinnon johtamisesta ja kehittämisestä. Työhyvinvointisuunnitelmaa ei päivitetty. Konserniohje sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje ovat vuodelta 2010.

Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan kannanottoon, tehdyt ja suunnitellut toimenpiteet

Yleisenä kantana kaupunginhallitus toteaa, että keväällä 2020 alkanut Covid 19 -pandemia vaikutti merkittävästi kaupungin toimintaan. Johtamisen sekä operatiivisen toiminnan resurssointia jouduttiin suuntaamaan täysin uudelleen. Osa palveluista keskeytettiin ja johtamisessa siirryttiin kaupungin häiriötilanteiden ja poikkeusolojen mukaiseen johtamismalliin, mikä suuntasi myös johtamisen ja kehittämisen ajankäytön poikkeukselliseksi. Merkittävä osa kehittämissuunnitelmista pysäytettiin pandemian muuttaman resurssien allokoinnin vuoksi. Vuoden 2020 toimintaa johtamisen ja kehittämisen osalta ei tulisi verrata normaaliolojen toimintaan.

Yksittäisiin tarkastuslautakunnan huomioihin tavoitteiden osalta on koottu kaupunginhallituksen vastaukset alle:

- 1) *Kestävä kasvu, työpaikat, tilat: "Kasvuohjelma 2019-2021 ja palveluverkkosuunnitelma viiptyvät. Toimenpiteet toteutuivat vain osittain (suunnittelua). Väestö- ja työpaikkakehityksen suunta parani hieman, mutta työllisyys heikkeni."*

Kaupunginhallituksen vastaus:

Kasvuohjelma

Kasvuohjelman toimenpiteitä on toteutettu vuodesta 2019 alkaen, joten näiltä osin kaupunginhallitus ei voi yhtyä tarkastuslautakunnan näkemykseen. Keskeisinä toimenpiteinä on ollut lähiluonnon sekä matkailun kehittäminen, osaamispohjan vahvistaminen ja vetovoiman kehittäminen ammatillisen koulutuksen palauttamisella Karkkilaan (ammatillinen koulutus käynnistyi pilotilla elokuussa 2020) sekä kaupunkimarkkinoinnin toimenpiteet Karkkilan tunnettuuden ja vetovoiman kehittämiseksi.

Alla on kuvattu Kasvuohjelman tuloksia vuonna 2020.

- Yrityksille houkuttelevan toimintaympäristön kehittäminen:
 - elinkeino-ohjelman päivitystyö käynnistettiin vuonna 2020 (valmistui keväällä 2021),
 - ammatillinen koulutus (kone- ja tuotantotekniikan ammatillinen perustutkinto) käynnistyi Karkkilassa uudenlaisena pilottimallina (elokuu 2020),
 - kaupunkimarkkinointia on fokusoitu (selkeät kärjet; kevät ja kesä 2020 luontomatkailu, loppuvuosi 2020 asuminen).
- Uusille asukkaille houkuttelevan elinympäristön kehittäminen:
 - monipuolista asunto- ja tonttitarjontaa on edistetty uusilla kaavoitusohjelmilla,
 - markkinoinnissa on suunniteltu omakotitonttien alennusmyyntiä (KV 26.10.2020) sekä asumisen kampanjaa vuodelle 2021 (kampanja käynnistyi 2021)
 - monipuolisia harrastusmahdollisuuksia on edistetty muun muassa Nyhkälänharjun lähiliikunta-alueen kehittämisellä sekä sopimuksellisella yhteistyöllä,
 - uudet resurssit harrastustoiminnan edistämiseksi, uudet tilat yhteisölliseen toimintaan (Kansankulma).
- Matkailijoille houkuttelevan vierailukohteen kehittäminen:
 - matkailutarjonnan kehittämiseksi (tuotteistaminen ja markkinointi) on käynnistetty Karkkilan alueen yritysten kanssa yhteistyöhanke (myös ulkopuolista rahoitusta) sekä toteutettu yhteiskehittämistä yhdistysten kanssa (Karkkilan Koskireitti),
 - kaupunkimarkkinoinnissa on tuotu kärkenä esiin Karkkilan luontomatkailumahdollisuuksia (nettimarkkinointi, kaupungin omat julkaisut, yhteistyösopimukset ja TV-näkyvyys, uusi ilme VT-2:n varren mainostaulussa).

Palveluverkkosuunnitelma

Palveluverkkosuunnitelma viivästyi suunnitellusta aikataulusta resurssihaasteiden ja Covid 19 -pandemian aiheuttamien toimintojen viivästymisen vuoksi (resursseja jouduttiin keskittämään huomattavissa määrin kriisijohtamiseen). Palveluverkkosuunnitelman hankinta kilpailutettiin loppuvuonna 2020 osana talouden tasapainotusohjelman suunnittelun hankintaa. Kaupunginhallitus toteaa tältä osin tarkastuslautakunnan arvioinnin perustelluksi.

Väestö- ja työpaikkakehitys, työllisyys

Karkkilan väestökehitys kehittyi vuonna 2020 aiempia vuosia parempaan suuntaan. Kokonaisväestökehitys pysyi edelleen negatiivisena, mutta aiempaa alhaisemmalla tasolla (kokonaisväestökehitys oli vuonna 2020 n. -0,21%, vuonna 2019 n. -0,73% ja vuonna 2018 n. -1,37%).

Vuonna 2020 Karkkilan kehitys kääntyi muuttotarkastelun osalta, kun aiempi muuttotappio kääntyi muuttovoitoksi (vuonna 2020 kehitys: +37 hlöä, vuonna 2019: -67 hlöä, vuonna 2018: -11 hlöä). Väestökehitys on vahvistunut edelleen myös vuonna 2021, kun Karkkilan kokonaisväestömäärä on kääntynyt positiiviseksi.

Yritystoiminnan osalta Karkkilassa tapahtui vuonna 2020 hyvin positiivista kehitystä. Vuonna 2020 Karkkilassa perustettiin uusia yrityksiä enemmän kuin vuosiin (nettokasvu 2020 oli 31 yritystä, vastaava luku vuonna 2019 oli 14 yritystä ja vuonna 2018 nettokasvu oli 22 yritystä, vuonna 2017: 16, 2016: 10, 2015: 0).

Työttömyys nousi Karkkilassa vuonna 2020 ja työttömyysaste oli vuoden 2020 lopussa samalla tasolla kuin koko Suomen työttömyys eli 13%. Työllisyyden edistäminen vaatii edelleen toimenpiteitä kaupungilta. Kaupunki on pyrkinyt mukaan työllisyydenhoidon kuntakoiteiluun, mutta Karkkilan hakemus hylättiin. Toimia tehdään jatkossa kaupungin oman työllisyydenhoidon kehittämissuunnitelman pohjalta. Vuoden 2020 lopun ennusteet ennustivat Karkkilaan jatkossa positiivista kehitystä työttömyyden osalta. Vuoden 2021 elokuun lopussa Karkkilan työttömyysaste oli 10,2%.

- 2) *Palvelut, organisaatio, työhyvinvointi, työllisyys: ”Tavoitetta ei lähestytty, mittaaminen on vaikeaa. Kuntaosuus kasvoi. Ohjeiden ja ohjelmien päivittäminen ja työhyvinvoinnin toimintamalli viivästyivät. Työhyvinvoinnin parantamiseksi tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä.”*

Kaupunginhallituksen vastaus:

Keväällä 2020 alkanut Covid 19 -pandemia vaikutti merkittävästi kaupungin toimintaan. Johtamisen sekä operatiivisen toiminnan resurssointia jouduttiin suuntaamaan täysin uudelleen. Osa palveluista keskeytettiin ja johtamisessa siirryttiin kaupungin häiriötilanteiden ja poikkeusolojen mukaiseen johtamismalliin, mikä suuntasi myös johtamisen ja kehittämisen ajankäytön poikkeukselliseksi. Merkittävä osa kehittämissuunnitelmista pysäytettiin pandemian muuttaman resurssien allokoinnin vuoksi. Vuoden 2020 toimintaa johtamisen ja kehittämisen osalta ei tulisi verrata normaaliolojen toimintaan.

Kaupungin toiminnassa esiintyi työhyvinvoinnin haasteita vuonna 2020 erityisesti kaupungintalon työyhteisössä. Näihin liittyen toteutettiin kyselyjä vuonna 2020 (työhyvinvointikysely koko henkilöstölle, lisäksi kaupungintalon kohdennettu työpaikkaselvitys sekä työyhteisöselvitys) sekä suunniteltiin toimenpiteet loppuvuodesta 2020. Toimenpiteet käynnistyivät vuonna 2021. Työhyvinvointiohjelman laatiminen viivästyi resurssivajeen johdosta, ja ohjelma hyväksyttiin vasta 2021. Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen, että työhyvinvoinnin kehittämisen osalta tarvitaan jatkossa konkreettisia toimenpiteitä.

- 3) *VT 2, joukkoliikenne, etätyö: ”Tavoitetta ei lähestytty. Toimenpiteet pääosin ”suunnittelua ja kehittämistä”, siirtyvät vuodelle 2021”.*

Kaupunginhallituksen vastaus:

Keväällä 2020 alkanut Covid 19 -pandemia vaikutti merkittävästi sekä joukkoliikenteeseen että etätyöhön. VT2:n osalta edunvalvonnalliset toimenpiteet jatkuivat myös vuonna 2020 suhteessa valtion uuden 12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman sekä alueellisten panostusten edistämiseksi. Liikenneväylien kehittäminen on erittäin pitkäjänteistä työtä ja painopisteet ovat suunnittelussa ja kehittämisessä. Etätyö kaupungin tarjoamissa tiloissa jouduttiin osaksi vuotta 2020 keskeyttämään pandemian vuoksi. Vuoden 2020 toimintaa joukkoliikenteen sekä etätyön osalta ei tulisi verrata normaaliolojen toimintaan.

- 4) *Toimialueet aktiivisia verkostotyössä/yhteistyössä, kokeilukulttuuri: ”Valtuustokauden tavoite yleisluonteinen. Toimintaa on kuvattu, ei mitattavaa tietoa. Kaupunki päässyt mukaan kehityshankkeisiin.”*

Kaupunginhallituksen vastaus:

Keväällä 2020 alkanut Covid 19 -pandemia vaikutti merkittävästi erilaisiin yhteistyömuotoihin ja käytännön verkostotoimintaan. Kaupunginhallitus yhtyy näkemykseen, että kyseinen tavoite ja sen raportointi ovat laadullisia, eivätkä riittävän mitattavia.

- 5) *Talouden tasapaino, organisaation kehittäminen, sisäiset ohjeet, tiedolla johtaminen, digitalisaatio, työhyvinvointi: ”Tavoitteet eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Kyse on konsernijohdon vastuulla olevasta hallinnon johtamisesta ja kehittämisestä. Työhyvinvointisuunnitelmaa ei päivitetty. Konserniohje sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje ovat vuodelta 2010.”*

Kaupunginhallituksen vastaus:

Karkkilan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje vaativat pikaisen päivityksen. Konserniohje on hyvä yhdistää sisäisen valvonnan ohjeeseen.

Kaupungin rahoitusriskipolitiikka ja korkoriskien hallintaperiaatteet ovat työn alla. Rahoitusriskipolitiikka sisältää tärkeimmät periaatteet, joiden mukaan kaupungin rahoitusriskejä valvotaan ja hallitaan. Korkoriskienhallinnalla minimoidaan lainasalkun korkokustannukset valitulla riskitasolla. Suojaustoimilla pyritään pienentämään korkojen noususta aiheutuvaa rahoituskustannusten nousua. Riskienhallinta perustuu kaupungin

ulkoiseen velkaan ja korkopositio pitää sisällään kaikki ulkoiset korolliset velat sekä korkojohdannaiset. Korkopositioon voidaan lisäksi sisällyttää tulevaisuudessa tarvittavaa rahoitusta. Korkopositioon otetaan mukaan aina investointien vaatimat taloussuunnitelman mukaiset lainanostot.

Karkkilan kaupungin henkilöstön työhyvinvointiohjelma vuosille 2020-2022 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 10.5.2021. Karkkilan kaupungin strategiset tavoitteet ja työhyvinvointiohjelma ovat toisiaan täydentäviä toimintaa ohjaavia asiakirjoja. Työhyvinvointiohjelmassa on huomioitu vuoden 2020 aikana suoritetun työhyvinvointikyselyn tulokset ja kyselyn perusteella teemaksi kaupunkitasoiselle ohjelmalle on valittu yhteistoiminnallinen, läpinäkyvä ja avoin viestintä sekä johtaminen. Ohjelma on laadittu työsuojelutoimikunnan yhteydessä toimivassa työhyvinvointiryhmässä.

Ohjelman valmistelu jatkui keväällä 2021. Jatkovalmistelun yhteydessä teemaksi lisättiin työhyvinvointi- sekä työkykyjohtamisen tehostaminen. Toimintayksikkötasoiset työhyvinvointisuunnitelmat laaditaan yksiköissä kevään 2022 aikana. Suunnitelman valmistumisesta vastaa yksikön esimies.

Kaupungin hallinnon ja johtamisen kehittämistä tukee myös kaupunginhallituksessa 10.5.2021 hyväksytyt kaupungin henkilöstöpoliittiset linjaukset 2021. Karkkilan kaupungin henkilöstövision mukaan henkilöstömme on ammattitaitoista, hyvinvoivaa ja työkykyistä. Kaupungin henkilöstöpoliittisen linjauksen keskiössä on työhyvinvointi, johon muut osa-alueet liittyvät. Henkilöstöpoliittinen linjaus ohjaa organisaatorakenteita, työyhteisöjä, esimiestyötä ja työntekijää. Henkilöstöpoliittiset linjaukset 2021 sisältää toimenpideohjelman ja toimenpiteet strategiaan tavoitteisiin pääsemiseksi.

Työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin liittyvää esimieskoulutusta järjestettiin yhteistyössä Kevan ja Keski-Uudenmaan työterveyshuollon kanssa syys-lokakuun 2021 aikana.

Prosessien johtamiseen ja työn organisoimiseen tullaan kiinnittämään jatkossa erityistä huomiota. Vuoden 2021 aikana tehtävänkuvien päivittämistä ja mielekkäiden sekä selkeiden tehtävänkuvauksien kehittämistä yhteistyössä henkilöstön kanssa. Piloteiksi on valittu hallinto-, talous- ja henkilöstöyksiköt sekä elinvoiman palvelualue.

3.2 SIVISTYKSEN TOIMIALA

3.2.1 Kasvatus- ja opetuslautakunta

Taloudelliset tavoitteet

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisen toiminnan ulkoiset toimintatuotot eivät toteutuneet suunnitellusti pandemian vuoksi (+ 817 804 €; 78,0 %). Erityisesti varhaiskasvatuksen palvelumaksuja jäi saamatta. Toimintakulut alittuivat hieman (toteuma -10 815 706 €; 97,8 %). Palvelualueiden taloudesta informoitiin kuukausittain lautakuntaa ja muutoksiin reagoitiin nopeasti.

Vuoden 2020 tavoitteet/ toimenpiteet

Arvio

Varhaiskasvatus

Peruspalvelut kunnossa, uudet palveluratkaisut

Toteutuu. Palveluissa ei ole havaittu puutteita. Asiakastoiveita on voitu toteuttaa.

Opetus

Elinvoima/varhaiskasvatus
Henkilömitoitus optimitasolla ja lasten prosentuaalinen määrä kasvaa nykytasosta

Toteutuu. Lasten määrä ei ole vähentynyt ikäluokkien pienentyessä.

Hyvinvointi/varhaiskasvatus

Islannin malli (Hyvä elämä)

Tavoitetta ei lähestytty, toimenpiteet siirtyivät pandemian vuoksi.

Elinvoima

Tilojen monipuolinen käyttö

Ei toteudu
(palveluverkkoselvitys aloittamatta).

Kasvatus- ja opetuslautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kasvatus- ja opetuslautakunta merkitsee tietoonsa saatetuksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuoden 2020 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta ja toteaa lausuntonaan, että:

1. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen peruspalvelut ovat kunnossa ja tietoliikenneyhteydet ovat kunnossa.

Tarkastuslautakunnan arvio: Toteutuu. Palveluissa ei ole havaittu puutteita. Asiakastoiveita on voitu toteuttaa.

Perustelut: Arjen toiminnoissa ei ole ilmennyt ongelmia, tietoliikenneyhteydet ja verkon toiminnan ongelmat ovat lisääntyneet.

2. Varhaiskasvatuksen henkilömitoitus optimitasolla tavoitetilaa lähestytään.

Tarkastuslautakunnan arvio: Toteutuu. Lasten määrä ei ole vähentynyt ikäluokkien pienentyessä

Perustelut: Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen aleneminen ja vanhempien työllistyminen ovat edesauttaneet tavoitteen toteutumista. Osallistumisasteet ovat nousseet, paikka järjestynyt kaikille tarvitsijoille, subjektiivista päivähoito-oikeutta ei rajata.

3. Tavoitteena on ollut kehittää Karkkilaan oma harrastamisen malli, joka pohjautuu ns. Islannin malliin.

Tarkastuslautakunnan arvio: Tavoitetta ei lähestytty, toimenpiteet siirtyivät pandemian vuoksi.

Perustelut: Kansalliset koronarajoitukset vaikeuttivat kaikkea harrastustoimintaa, suunnitelmia tehtiin ja harrastusryhmiä perustettiin rajoitusten sallimissa rajoissa

4. Tavoitteena ollut tilojen yhteiskäytön tehostaminen ja täyttö varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Tavoitetilaa ei lähestytä.

Tarkastuslautakunnan arvio: Toimenpiteet jäivät pääosin toteutumatta.

Perustelut: Molemmilla palvelualueilla on vakiintuneet käytänteet ja omat päivärutiininsa, mutta yhteiskäyttöä on pyritty lisäämään yhteisillä tapahtumilla mm. liikunta- ja ruokasaleissa. Koulujen tilojen iltakäytön osalta salit ovat tehokkaassa käytössä, mutta luokkatiloja on runsaasti vajaalla käytöllä. Työväenopistokaan ei juurikaan voi lisätä käyttöä. Tilaohjelman suunnittelutyö on sidoksissa kaikkia kaupungin tiloja koskevaan palveluverkkoselvitykseen, jota ei ole aloitettu.

3.2.2 Vapaa-aikalautakunta

Taloudelliset tavoitteet

Vapaa-aikalautakunnan alaisen toiminnan ulkoisia toimintatuottoja siirrettiin vuodelle 2021 jatkuvien hankkeiden vuoksi. Tulot ylittyivät 0,4 % :lla. Toimintakulut alittuivat 4 % (73 443 €). Palvelualueittain tarkasteltuna ulkoiset toimintakatteet olivat hallinto 90,5 % (11 821 €) ja kulttuuri- ja vapaa-aika 94,9 % (63 244 €). Palvelualueiden taloudesta informoitiin kuukausittain lautakuntaa ja muutoksiin reagoitiin nopeasti.

Vuoden 2020 tavoitteet/ toimenpiteet

Arvio

Kulttuuri- ja vapaa-aika

Hyvinvointi

Optimaaliset tilat/käyttöaste/
kaupungin omistamat tilat

Tavoitetta ei lähestytty/
toimenpiteet toteutumatta (palveluverkkoselvi-
tys tekemättä)

Islannin malli (Hyvä elämä)

Tavoitetta ei lähestytty, toimenpiteet
siirtyivät epidemian vuoksi.

Vapaa-aikalautakunnan vastaus tarkastuslautakunnan kannanottoon

Vapaa-aikalautakunta merkitsee tietoonsa saatetuksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuoden

2020 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta ja toteaa lausuntonaan, että:

1. Vapaa-aikalautakunnan toiminnot on keskitetty kaupungin omistamiin tiloihin, missä käyttöaste on korkea. Tilat ovat optimaalisia käyttöön nähden

Tarkastuslautakunnan arvio: Tavoitetta ei lähestytty / Toimenpiteet toteutumatta (palveluverkkoselvitys tekemättä).

Lautakunnan perustelut: Vuoden 2020 aikana palveluverkkoselvitystä ei aloitettu. Asia sisällytettiin kaupunginhallituksen päätöksellä alkuvuodesta 2021 alkavan FCG:n talouden tasapainottamistyön yhteyteen.

2. Harrastamisen Islannin mallista laaditaan oma Karkkilan harrastamisen malli

Tarkastuslautakunnan arvio: Tavoitetta ei lähestytty / Toimenpiteet siirtyivät pandemian vuoksi

Lautakunnan perustelut: Vuoden 2020 aikana suunniteltiin Karkkilan harrastamisen mallia, kartoitettiin lasten ja nuorten harrastamisen kiinnostuksen kohteita ja koottiin toimijaverkostoa. Harrastustoimintaa ei voitu aloittaa kansallisten rajoitusten vuoksi.

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat talousarvioon nähden hyvin. Varattuja määrärahoja on käytetty vastuullisesti vapaa-aikalautakunnan toimialaan kuuluvien peruspalvelujen tuottamiseen. Toimintakulut koostuivat pääasiassa henkilöstön palkoista sekä kohdeavustuksista ja tilavuokrasta.

3.3 TEKNINEN TOIMIALA

3.3.1 Tekninen lautakunta

Vuoden 2020 tavoitteet / toimenpiteet

Arvio

Elinvoima / Kestävä - Kla ohjelma, optimaalinen omistajapolitiikka

”Omaisuuksia jalostetaan, tarpeettomasta luovutaan”

Tavoitetta ei lähestytty, toimenpiteet vähäisiä. Palveluverkkosuunnitelma tekemättä.

Elinvoima/maanhankinta
Maapoliittisen ohjelman kantamitoitus

Toimenpiteet toteutuivat osittain.

Teknisen lautakunnan vastaus tarkastuslautakunnan kannanottoon

Taloudelliset tavoitteet

Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan ulkoinen toimintakate toteutui 206 632 € muutettua talousarviota parempana. Toimintakulut ylittyivät 1,1 %. Talouden muutoksiin pyrittiin reagoimaan nopeasti.

Tekninen lautakunta merkitsee tietoonsa saatetuksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuoden 2020 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta ja toteaa lausuntonaan, että:

1. Kestävä Karkkila – ohjelma, optimaalinen omistajapolitiikka. Omaisuutta jalostetaan, tarpeettomasta luovutaan.

Tarkastuslautakunnan arvio: Tavoitetta ei lähestytty, toimenpiteet vähäisiä. Palveluverkkoselvitys tekemättä.

Perustelut: Selvitykset ja esitykset liittyvät ja pohjautuvat juuri palveluverkkoselvitykseen, joka on valmisteilla.

2. Maapoliittisen ohjelman kantatilamitoitus.

Tarkastuslautakunnan arvio: Toimenpiteet toteutuivat osittain.

Perustelut: Kantatilamitoitusta on tehty resurssien puitteissa. Kantatilamitoituksen valmistelu käytännössä keskeytyi kaavoittajan irtisanoutumiseen. Lisäksi mainittakoon, että Ely-keskus on vastustanut mitoitussperusteiden muuttamista vuodelta 1959 vuoteen 2000. (kaavoittajan pyytämä kommenttipyyntö asiassa).

3.3.2 Ympäristölautakunta

Taloudelliset tavoitteet

Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan ulkoinen toimintakate oli 75 170 € muutettua talousarviota parempi. Toimintakulut alittuivat ja talouden muutoksiin pystyttiin reagoimaan. Pandemialla ei ollut juurikaan taloudellista vaikutusta toimintaan.

Vuoden 2020 tavoitteet / toimenpiteet

Arvio

Elinvoima / Kiinteistöveroitus

Selvitysten tekeminen

Toimenpiteet toteutettiin mutta hanke lopetettiin.

Elinvoima / Palvelukulttuuri

Rakennuslupa-asioiden käsittelyaika

Toimenpiteet toteutuivat, tavoitetta lähestytään.

Elinvoima ja asuminen

”Kestävä Karkkila”, Palvelukulttuuri”

Toteutui osittain, hanke siirtyi.

Ympäristölautakunnan vastaus tarkastuslautakunnan kannanottoon

Ympäristölautakunta merkitsee tietoonsa saatetuksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuoden 2020 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta ja toteaa lausuntonaan, että:

1. Kiinteistöverotuksen selvitysten tekeminen.

Tarkastuslautakunnan arvio: Toimenpiteet toteutettiin, mutta hanke lopetettiin.

Perustelut: Vera hanke jouduttiin päättämään resurssipulan takia. Kustannukset ylittävät saadut tulot. Pääosin rantapaikkojen rakennukset saatiin tarkistettua.

2. Rakennuslupa-asioiden käsittelyaika.

Tarkastuslautakunnan arvio: toimenpiteet toteutuivat, tavoitetta lähestytään.

Perustelut: Rakennuslupien käsittely onnistuu pääosin luvatussa ajassa ja noin 90 % hakemuksista saadaan käsiteltyä. Mikäli hankkeesta valitetaan tai hanke vaatii useiden viranomaisten lausuntoja, saattaa lupakäsittely kestää kuukausia.

3. Kestävä Karkkila -palvelukulttuuri.

Tarkastuslautakunnan arvio: Toteutui osittain, hanke siirtyi.

Perustelut: Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen on todettu hyvin vaativaksi ja aikaa vieväksi projektiksi. Päivitys ja käyttöönotto siirtyy aika- ja resurssipulan takia. Mainittakoon kuitenkin, että ympäristö- ja maa-aineslupien käsittelyssä tullaan saavuttamaan normaalitilanne, jolloin pöydällä ei ole yli vuoden vireillä olleita hakemuksia.

4 SISÄINEN VALVONTA

Tarkastuslautakunnan kannanotto:

Sisäisen valvonnan arviointi on ollut kattavaa ja se antaa hyvän kuvan toiminnasta ja kehittämistarpeista. Toimialat ovat kuvanneet riskejä ja niiden vaikuttavuutta riittävän yksilöidysti.

Vuodelta 2010 oleva sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje luvattiin päivittää viime vuonna, mutta näin ei käynyt. Ohje tulisi pikimmiten päivittää vastaamaan lainsäädäntöä. Tarkastuslautakunnan mielestä on hyvä, että kaupunginhallitus on selonteossaan luvannut kehittää sisäistä tarkastusta sisäisen valvonnan varmistamiseksi ja apuna johtamiselle.

Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on määräykset kuntalaissa (39 §, 115 § ja 123 §). Karkkilan kaupungin uusi hallintosääntö tuli voimaan 1.6.2021. Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus ja lautakunnat huolehtivat toimialansa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kaupunginvaltuuston lisäksi kaupunginhallitus sekä lautakunnat.

Karkkilan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje vaativat pikaisen päivityksen. Kaupungin rahoitusriskipolitiikka ja korkoriskien hallintaperiaatteet ovat työn alla. Rahoitusriskipolitiikka sisältää tärkeimmät periaatteet, joiden mukaan kaupungin rahoitusriskejä valvotaan ja hallitaan. Korkoriskienhallinnan tavoitteena on minimoida lainasalkun korkokustannukset valitulla riskitasolla. Suojaustoimilla pyritään pienentämään korkojen noususta aiheutuvaa rahoituskustannusten nousua. Riskienhallinta perustuu kaupungin ulkoiseen velkaan ja korkopositio pitää sisällään kaikki ulkoiset korolliset velat sekä korkojohdannaiset. Korkopositioon voidaan lisäksi sisällyttää tulevaisuudessa tarvittavaa rahoitusta. Korkopositioon otetaan mukaan aina investointien vaatimat taloussuunnitelman mukaiset lainanostot.

Toimialat tulevat jatkossa kiinnittämään entistä tarkempaa huomiota raportoimisessa kaupunginhallitukselle, lautakunnilla ja toimialojen johdolle.

Toimialat tekevät riskiarvioita /-analyysejä suurimmissa investointikohteissa.

5 HENKILÖSTÖ, TYÖHYVINVOINTI JA HENKILÖSTÖJOHTAMINEN

Tarkastuslautakunnan kannanotto:

Talouden riskien ohella henkilöstöriskit ovat keskeisin ja merkittävin ryhmä kaupungin toiminnan ja palvelujen kannalta. Poikkeusvuonna näiden riskien todennäköisyys osin kasvoi. Uhkana on, että kasvava vaihtuvuus yhdessä pitkittyvän henkilöstövajauksen kanssa kuormittaa henkilöstöä: palvelut ja päätöksenteko eivät suju ja kaupungin vetovoima työnantaja heikkenee. Kaupunginhallitus on käynnistänyt vuoden 2020 seurauksena työhyvinvointia parantavan prosessin, jossa ohjausvastuu on konsernijohdolla. Ensi vaiheessa tulisi laatia ns. ”Työhyvinvoinnin ja Henkilöstöjohtamisen Tiekartta”.

Kaupunginhallitus toteaa lausuntoon seuraavaa:

Kaupungin veto- ja pitovoimatekijöihin tullaan jatkossa kiinnittämään erityistä huomiota niin, että kaupunki nähdään houkuttelevana asumis- ja työllistymiskaupunkina. Toimenpiteet näiden edistämiseksi ovat käynnissä.

Vuonna 2020 työntekijöistä vakinaisten työ- tai virkasuhteisten henkilömäärä kasvoi, ollen 243 henkilöä (74,5 %), kun se vuonna 2019 oli 244 (72,8 %).

Henkilöstön vaihtuvuusprosentti pieneni vuoden 2020 aikana, ollen 9,0 %, kun se vuonna 2019 oli 11,5 %.

Kaupunginhallitus hyväksyi 10.5.2021 § 150 henkilöstön työhyvinvointiohjelman vuosille 2020-2022. Karkkilan kaupungin strategiset tavoitteet ja työhyvinvointiohjelma ovat toisiaan täydentäviä toimintaa ohjaavia asiakirjoja. Työhyvinvointiohjelmassa on huomioitu vuoden 2020 aikana suoritetun työhyvinvointikyselyn tulokset ja kyselyn perusteella teemaksi kaupunkitasoiselle ohjelmalle on valittu yhteistoiminnallinen, läpinäkyvä ja avoin viestintä sekä johtaminen. Ohjelma on laadittu työsuojelutoimikunnan yhteydessä toimivassa työhyvinvointiryhmässä.

Työhyvinvointiohjelman valmistelu jatkui keväällä 2021. Jatkovalmistelun yhteydessä teemaksi lisättiin työhyvinvointi- sekä työkykyjohtamisen tehostaminen. Toimintayksikkötasoiset työhyvinvointisuunnitelmat laaditaan yksiköissä kevään 2022 aikana. Suunnitelman valmistumisesta vastaa yksikön esimies.

Työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin liittyvää esimieskoulutusta järjestettiin yhteistyössä Kevan ja Keski-Uudenmaan työterveyshuollon kanssa syys-lokakuun 2021 aikana.

Karkkilan kaupungin henkilöstövision mukaan henkilöstömme on ammattitaitoista, hyvinvoivaa ja työkykyistä. Kaupungin henkilöstöpoliittisen linjauksen keskiössä on työhyvinvointi, johon muut osa-alueet liittyvät. Henkilöstöpoliittinen linjaus ohjaa organisaatorakenteita, työyhteisöjä, esimiestyötä ja työntekijää. Kaupungin henkilöstöpoliittiset linjaukset hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 10.5.2021 § 149. Henkilöstöpoliittiset linjaukset 2021 sisältää toimenpideohjelman ja toimenpiteet strategisiin tavoitteisiin pääsemiseksi.

Prosessien johtamiseen ja työn organisoimiseen tullaan kiinnittämään jatkossa erityistä huomiota. Tehtävänkuvaukset ja toimintaprosessien tarkastelu käynnistyy pilottikohteilla syksyllä 2021 ja laajennetaan sitten koko organisaatioon. Pilottikohteina ovat hallinto- ja henkilöstöyksikkö ja elinvoiman palvelualue.

6 TAVOITTEET JA MITTARIT

Heti tulevan valtuustokauden aluksi kaupunginvaltuusto tulee vahvistamaan / päivittämään kaupunkistrategian ja asettamaan valtuustokauden tavoitteet. Tuolloin on mahdollista aikaisempaa paremmin yksilöidä tavoitteet ja mittarit toiminnan arvioimiseksi. Tarvitaan enemmän konkretiaa ja vähemmän toiveita. Palvelujen arvioimiseksi tulisi myös määrällisiä suoritteita taloussuunnitelmaan asettaa.

Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Uusi kaupunginvaltuusto hyväksyy Karkkilan uuden kaupunkistrategian valtuustokaudelle 2021-2025 vuoden 2021 loppuun mennessä.

Kaupunkistrategiassa linjataan Karkkilan kaupungin visio, arvot sekä asetetaan valtuustokauden strategiset tavoitteet. Kaupunkistrategiassa valitaan kaupungin yhteiset muutostavoitteet ja -teemat.

Kaupunkistrategian pohjalta laaditaan toimialojen toimintasuunnitelmat valtuustokaudelle.

Talousarviossa sekä vuosittaisissa lautakuntien käyttösuunnitelmissa linjataan vuosittaiset tavoitteita toteuttavat konkreettiset toimenpiteet.

Uuden kaupunkistrategian keskeinen tavoite on selkeys niin tavoitteiden kuin toiminnan ohjaavuudenkin osalta. Myös mittareihin kiinnitetään uuden strategian valmistelussa huomiota, jotta ne mittaavat selkeästi tavoitteiden toteutumista.